https://doi.org/10.32849/2409-9201.2026.26.22

УДК 341.3 UDC

ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВ В УМОВАХ РУЙНУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Володимир КОРОЛЬ

доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України (Київ)

LEGAL INSTRUMENTS FOR SAFEGUARDING STATES' NATIONAL STRATEGIC INTERESTS IN THE CONTEXT OF THE INTERNATIONAL ECONOMIC ORDER'S DESTRUCTION

Volodymyr KOROL

Doctor of Law Sciences, Senior Researcher

Academician F.H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the NALS of Ukraine (Kyiv)

https://orcid.org/0000-0003-3573-3426

Статтю підготовлено у межах виконання теми фундаментальних наукових досліджень Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України «Теоретико-прикладні засади модернізації приватноправового забезпечення національних інтересів України в умовах трансформації міжнародного правопорядку» (номер державної реєстрації 0126U000090).

У фокусі уваги правовий інструментарій досягнення стратегічних цілей геоекономічної політики, що має забезпечити національні інтереси держав в умовах руйнування міжнародного економічного правового порядку.

На розгляд заслуговувала Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови через призму досягнутого рівня захисту національних інтересів України у цілому та відсутності гарантій безпеки зокрема, наслідків для ЄС в частині обмежень доступу до критично важливих природних ресурсів України через закріплені преференційних прав США та наслідків впливу цього фактора на перспективи набуття членство в ЄС за прискореною процедурою.

This article was developed as part of the fundamental research project of the Academician F.H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the NALS of Ukraine Institute titled «Theoretical and Applied Foundations of Modernizing the Private Law Ensuring Ukraine's National Interests in the Context of the Transformation of the International Legal Order» (state's registration number 0126U000090).

The focus is on the legal instruments of achieving the strategic goals of geoeconomic policy which are intended to safeguard the national interests of states in the context of the destruction of the international economic legal order.

The Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the United States of America on the Establishment of the United States-Ukraine Reconstruction Investment Fund deserved consideration through the prism of the level of protection achieved for Ukraine's national interests as a whole and the absence of security guarantees in particular, the implications for the EU regarding restrictions on access to Ukraine's critically important natural resources due to the US's established preferential rights, and the impact of this factor on the prospects of

Поряд із загостренням глобальної конкуренції за природні ресурси, динаміка вичерпання яких провідними глобальними та регіональними центрами сили загострює ризики для майбутніх поколінь, до індикаторів руйнування міжнародного економічного правового порядку у статті віднесено суттєву втрату дієвості багатосторонніх угод СОТ внаслідок неправомірного застосування такого інструментарію геоекономічної держав політики як мита. У методологічній площині цей небезпечний тренд розкрито від окремого до загального на прикладі неправомірного запровадження США підвищених ставок мита як на конкурентів, так і партнерів на усіх континентах. Це зумовило, з одного боку, ухвалення Верховним Судом США відповідного рішення щодо відсутності у Президента США відповідних повноважень, з іншого – свідоме продовження цієї ж глобальної торговельної війни, але на інших законодавчих підставах, які ніколи не застосовувалися у правозастосовній практиці.

Беручи до уваги як експліцитно проявлені, так і латентні тренди, у статті представлено результати певного етапу аналітично-прогностичної роботи з розробки авторського прогнозу, який має стати фрагментом майбутнього цілісного прогнозу щодо загроз та можливостей забезпечення національних інтересів України в умовах сучасних трендів руйнування міжнародного економічного правопорядку, які мають усі передумови набути характер незворотних.

Ключові слова: національні інтереси, міжнародний економічний правопорядок, конкуренція за ресурси, мито, правове прогнозування.

EU membership through an accelerated procedure.

Alongside the intensification of global competition for natural resources – the depletion of which by leading global and regional power centers is exacerbating risks for future generations – the article identifies as indicators of the destruction of the international economic legal order the significant loss of effectiveness of WTO multilateral agreements resulting from the improper application of such instruments of state geo-economic policy as tariffs. From a methodological perspective, this dangerous trend is examined from the specific to the general, as exemplified by the United States' unlawful imposition of increased tariff rates on both competitors and partners across all continents. It led, on the one hand, to the U.S. Supreme Court's decision that the U.S. President lacks the relevant authority, and, on the other hand, the deliberate continuation of this same global trade war, but on different legal grounds that have never been applied in legal practice.

Taking into account both explicitly manifested and latent trends, this article provides the results of a specific stage of analytical and prognostic work aimed at developing the author's forecast, which is intended to become a component of a future comprehensive forecast regarding the threats and opportunities for safeguarding Ukraine's national interests in the context of current trends toward the destruction of the international economic legal order, which have all the prerequisites to become irreversible.

Keywords: national interests, international economic legal order, competition for resources, tariffs, legal forecasting.

Початок зовнішньої збройної агресії проти України з боку одного із постійних членів Ради Безпеки ООН та її тривалість вже п'ятий рік є символом того, що світовий правопорядок порядок, заснований на принципах та нормах міжнародного права, трансформується в історичний феномен.

У такому контексті для України гранично загострюється загальна проблема забезпечення національних стратегічних інтересів з урахуванням ризиків незворотного руйнування міжнародного правового порядку та трансформації багатополярного світу в двополярний. Це зумовлюється помітним послабленням глобального впливу, переважно економічного,

ключових суб'єктів міжнародного права, насамперед ЄС, та детермінується сукупним військовим, економічним, ресурсним потенціалом США та Китаю.

В умовах системних слабопрогнозованних змін можна виділити частину загальної проблеми, сутність якої полягає у тому, що характер відносин між державами починає все більшої мірою визначатися здавалось би архаїчним геополітичним інструментарієм, де військова сила має пріоритет над верховенством права. Враховуючи визнання геоекономіки структурно та змістовно частиною теорії геополітики, квінтесенція якої на концептуальному рівні означає продовження війни іншими, а саме економічними засобами, стратегію забезпечення національних інтересів України на перехресті траєкторій глобальних трендів варто розглядати через призму геоекономічної парадигми та сучасних можливостей і обмежень міжнародно-правового інструментарію, що підкреслює актуальність обраного вектору дослідження.

Наведені акценти зумовлюють мету статті, якою є розкриття особливостей застосування правового інструментарію геоекономічної політики у сфері забезпечення національних інтересів держав, що дозволить підтвердити або спростувати робочу гіпотезу щодо інтенсифікації процесів руйнування міжнародного економічного правопорядку та реалізувати прогностичну функцію права при розробці релевантного авторського прогнозу.

Для досягнення мети доцільним є звернення до першоджерел, зокрема, багатосторонніх та двосторонніх міжнародних договорів, нормативно-правових актів законодавства США та пов'язаного важливого рішення Верховного Суду США 2026 р., результатів наукових і експертних досліджень українських та іноземних фахівців з проблематики статті.

Одним із міжнародно-договірних інструментів, застосування якого зумовлене війною на території нашої держави, є Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови, яку було ратифіковано Верховною Радою України у 2025 році. Попри те, що увага у найменуванні двосторонньої угоди акцентується на суб'єктній компоненті та значущій для України пост-воєнній відбудові, у причинно-наслідковій площині її поява є локальним проявом глобальної тенденції загострення конкуренції за вичерпні природні ресурси. У своїй основі вона є наслідком реалізації стратегічних інтересів з боку США щодо забезпечення довгострокового, юридично-гарантованого, пріоритетного щодо інших зацікавлених суб'єктів міжнародного економічного права (насамперед, ЄС, Великої Британії) доступі до природних ресурсів України, які охоплюють більше п'ятдесяти видів корисних копалин, включно з рідкісноземельними елементами, критичними металами, нафтою та газом.

Поряд із тим, що зазначена Угода є інструментом міжнародного публічного права, її окремі норми зачіпають інтереси суб'єктів приватного права, які здійснюють економічну діяльність. Такі норми стосуються закріплення за американськими компаніями переважного права на здійснення інвестування у видобуток корисних копалин в Україні та їх придбання за ринковими цінами. Такий підхід можна вважати правовим чинником, який, на думку німецьких фахівців відомої транснаціональної корпорації KPMG, здатен загострювати геополітичне протистояння у трикутнику США-Україна-ЄС, оскільки «преференційні права США становлять виклик для європейських компаній. Наприклад, німецькі автовиробники побоюються невигідних умов у контрактах на постачання літію» [1].

Класичним прикладом однієї із базових ідей геоекономічної моделі, яку американська сторона пропонувала реалізувати нашій державі, було поєднання економічного інтересу США на території України та військової сили. Так, Україні було офіційно запропоновано «надати США 50% прав власності на рідкісні земельні мінерали країни», при цьому США «висловила готовність розмістити там американські війська для їх охорони, якщо буде укладено угоду з Росією про припинення війни» [2]. У контексті такої оферти залишилося відкритим питання – намір набути право власності та розмістити військових передбачав їх синхронізацію у часі, чи США були не проти діяти асинхронно, тобто, стати власниками половини природних ресурсів України ще під час зовнішньої збройної агресії, водночас забезпечити їхню військову охорону вже після завершення війни.

У цьому неоднозначному аспекті вдалося захистити національні економічні інтереси України, що підтверджується декількома положеннями преамбули Угоди між урядами України та США, де передбачено збереження Україною:

по-перше, суверенітету над її природними ресурсами;

по-друге, права визначати ділянки у межах своєї території, територіальних вод, у виключній економічній зоні та на континентальному шельфі, які надаватимуться для діяльності з пошуку, розвідки та видобутку природних ресурсів [3].

На відміну від подібного ресурсного договору між США та Австралією мирного часу, напевно однією із основних цілей українсько-американської угоди воєнного часу мало б бути одержання в гарантій безпеки з боку США в обмін на доступ до видобутку, переробку українських ресурсів. Водночас норми угоди не містять будь-яких безпекових зобов'язань США, при цьому закріплено право збільшувати розмір капітального внеску уповноваженого партнера від США на оціночну вартість військової допомоги, яку буде надано після набрання чинності угоди, при чому в будь-якій формі, «включаючи передачу систем озброєнь, боєприпасів, технологій або навчання» [там само]. Вітчизняні експерти не погоджуються з тезою американських партнерів, що американські інвестиції є самодостатньою найкращою гарантією безпеки для України. Так, зокрема, Є. Магда підкреслює, що відсутність безпекових гарантій «це дійсно проблема для України», у свою чергу, В. Дубовик, робить висновок, що «серйозно розглядати цю угоду як гарантію безпеки для України не можна» [4].

Розглядаючи українсько-американську угоду як юридичний факт та сукупність істотних умов відповідного змісту, можна стверджувати, що у цьому питанні Європейський Союз не зміг реалізувати позитивні передумови забезпечити пріоритетний доступ до критично важливих корисних копалин України для компаній держав – членів, які існували у контексті підвищеного рівня готовності України до взаємовигідних компромісів у процесі набуття членства в ЄС.

Дійсно підписання Європейським Союзом з Україною у 2021 році Меморандуму про корисні копалини [5], запрошення нашої держави долучитися до реалізації ініціативи ЄС щодо співпраці у форматі клубу критично важливих сировинних матеріалів (CRMC) є важливими кроками, водночас вони суттєво поступаються угоді урядів України та США з точки зору юридичного значення та ефективності ресурсного забезпечення.

Окреслюючи незадовільну динаміку взаємодії у цій сфері, вітчизняний фахівець М. Безносюк слушно наголошує, що «з 2021 року реалізація початкового плану щодо визначення проектів спільних підприємств та дорожньої карти відстає від графіка» [6].

Наслідком таких інертних процесів можна вважати те, що Європейський Союз втратив стратегічну ініціативу в цьому сегменті двостороннього економічного співробітництва. Вбачається, що у подальшому це може латентно негативно відбиватися на реалізації національних інтересів України, зокрема, впливати на її подальші євроінтеграційні перспективи у межах механізму прискореного «зворотного розширення», яке могло б надати Україні членство в ЄС з певними обмеженнями вже у 2027 році.

У межах теоретичних моделей геоекономіки, які набувають односторонньої імплементації у реальних міждержавних відносинах з боку США, заслуговує на увагу репрезентативна концепція Р. Блеквілла та Д. Гарріс, які розкривають її сутність через призму «можливості та необхідності використання економічних засобів для просування і захисту національних інтересів» [7], де до інструментів геоекономічної стратегії та політики протекціонізму держав належать мита.

У 2025 році ввізне мито були використані як «зброя» в ініційованій США глобальній торгівельній війні не лише з основним глобальним конкурентом Китаєм на рівні 34%, а й з багаторічними союзниками та партнерами на усіх континентах. У квітні 2025 р. було запроваджено мито для імпортних товарів, походженням майже зі 180 іноземних держав, де для України ставка була мінімальною базовою – 10%, тоді як, наприклад, для ЄС – 20%.

У правовій площині інструменти митно-тарифного регулювання були застосовані в односторонньому порядку на підставі нібито наявних повноважень Президента США відповідно до Закону про міжнародні надзвичайні економічні повноваження (International Emergency Economic Powers Act, IEEPA) [8]. Саме цей Закон став підставою видання підзаконного акту – Виконавчого указу від 2 квітня 2025 р. №14257 щодо регулювання імпорту за допомогою взаємних мит з метою виправлення торговельних практик, що сприяють значному та стійкому щорічному дефіциту торговельного балансу США за товарами [9].

Для уникнення збереження на тривалий період більш високих ставок ввізного мита, у 2025 р. та на початку 2026 р. кілька суб'єктів міжнародного економічного права уклали із США двосторонні угоди зі зниженими ставками мита, зокрема: Європейський Союз – 15%, Велика Британія – 10 % (включаючи критично важливі мінерали), Індія – 18 %. У даному контексті заслуговує на увагу не стільки зміст, скільки сам факт укладення двосторонніх угод із США далеко не економічно слабких суб'єктів міжнародного права. Так, зокрема, Європейський Союз, який декларує одним із пріоритетів у сфері забезпечення природними ресурсами третіх держав зміцнення Світової організації торгівлі, піддався економіко-правовому тиску щодо укладення двосторонньої угоди, що підриває як власні стратегічні підходи, так і дієвість багатосторонніх угод СОТ.

У лютому 2026 року відбулася юридично значуща подія у сфері правозастосування, а саме Верховний Суд США у справі Learning Resources, Inc. v. Trump визнав застосування Закону про міжнародні надзвичайні економічні повноваження (IEEPA) для запровадження підвищених ставок ввізного мита незаконним з огляду на те, що таке право належить іншому органу влади – Конгресу США, а не Президенту [10]. Набрання судовим рішенням законної сили вплинуло лише на тактику ведення глобальної тарифної війни, водночас стратегія не зазнала змін. Дійсно адміністрація Президента США не відмовилася від визначеного раніше вектору торговельної політики, лише почала застосовувати інші юридичні підстави для запровадження мита, тобто, замість розділу 301 Закону про торгівлю 1974 р. [11], який використовувався для запровадження мита, зокрема проти Китаю через несправедливі торговельні практики, новою підставою стали розділи 121 та 122 цього ж Закону США.

Як наголошують іноземні фахівці: «Мабуть, найвизначнішою особливістю застосування адміністрацією розділу 122 є те, що це положення ніколи не застосовувалося за понад п'ятдесят років його існування…Ця повна відсутність прецедентів означає, що не існує судового тлумачення термінів закону, адміністративної практики, що встановлює умови, за яких застосування є доцільним, та судової практики, що визначає межі президентського дискреційного права відповідно до цього положення» [12].

Після рішення Верховного суду США у лютому 2026 року, було знайдено спосіб замінити скасоване мито тимчасовим на 150 днів, ставка якого становить 10-15%. Це свідчить, що має місце здійснення свідомої політики, де мита використовуються не як економіко-правовий інструмент сприяння глобальній торгівлі, а як геоекономічний важіль тиску, що викликає торговельні обмеження у відповідь з боку ЄС та інших держав, які можуть собі дозволити такі дзеркальні дії.

Беручи до уваги цей тренд, а також інші явні та латентні тренди, можна почати розробляти економіко-правовий прогноз, який варто вважати частиною подальшого більш масштабного інтегрального авторського прогнозу. Застосування у межах єдиного міждисциплінарного комплексу методів екстраполяції трендів, ситуаційного та факторного аналізу, когнітивного моделювання та побудови пошукових прогнозів створює гносеологічне підґрунтя для формування випереджального бачення майбутнього. Це включатиме елементи правового прогнозування через призму національних інтересів України у контексті руйнування міжнародного економічного правопорядку.

Отже, у довгостроковій перспективі мита будуть постійно використовуватися державами як інструмент не лише політики протекціонізму для захисту інтересів національних виробників, а й досягнення геоекономічних інтересів на регіональному та

глобальному рівнях незалежно від наявності для цього підстав, передбачених у міжнародних договорах або актах законодавства. Таке нелегітимне та нелегальне підвищення ставок мит в односторонньому порядку або у відповідь на запроваджені іншими державами мита суттєво підриватиме дієвість норм багатосторонніх угод Світової організації торгівлі. Цей процес ускладнюватиметься неефективністю механізму вирішення спорів у межах цієї міжнародної економічної організації.

У стратегічній перспективі боротьба ключових суб'єктів міжнародного економічного права – США, Китаю та ЄС за природні ресурси третіх країн на усіх континентах матиме тенденцію до суттєвого загострення. При цьому будуть широко використовуватися не лише міжнародно-договірний інструментарій у вигляді двосторонніх «ресурсних угод», мемо-рандумів, а й військова сила за наявності її достатнього рівня.

Дійсно реалізація геоекономічної парадигми контролю над економічним простором, ресурсами та інфраструктурою інших держав, а не їхніх географічних територій за рахунок військово-силової компоненти, певною мірою забезпечувала національні економічні інтереси основних центрів впливу в цілому та транснаціональних корпорацій зокрема. Водночас наявність у глобальних конкурентів власних геоекономічних стратегій та ресурсів для досягнення цілей щодо одних і тих же третіх країн, необхідність тривалого періоду для реалізації цих стратегій за рахунок проведення переговорів з метою узгодження прийнятних умов економічного співробітництва з органами влади, інвестування суттєвих фінансових та матеріальних ресурсів в інфраструктуру (видобувну, транспортно-логістичну, критичну) формують нині та зміцнюватимуть у подальшому уявлення щодо недостатньої ефективності геоекономічного інструментарію. У причинно-наслідковій площині це зумовлюватиме інтенсифікацію застосування менш легітимного, більш руйнівного, але більш швидкого інструменту забезпечення національних економічних інтересів та безпеки, а саме військової сили. Цей тренд домінування права сили над силою міжнародного права зумовлюватиме подальше руйнування міжнародного економічного правового порядку, перехід міжнародних відносин у фазу хаосу, причому неконтрольованого у середньостроковій перспективі.

Конституційно задекларований вектор зовнішньої політики України, спрямований на набуття членства в Європейському Союзі, має мінімальні перспективи бути реалізованим у перспективі до 2027 року за прискореною процедурою. Попри те, що це відповідало б національним інтересам України, реалізація спрощеного алгоритму не відповідає колективним інтересам держав – членів ЄС. Експліцитно артикульованим та легальним бар'єром виступатиме, зокрема, не досягнення Україною відповідності Копенгагенським критеріям. Поряд із цим «ресурсна угода» із США, компанії яких матимуть пріоритетне щодо європейських суб'єктів економічної діяльності право видобутку критично важливих для ЄС природних ресурсів, навряд чи буде публічно визнаний інститутами ЄС як чинник, який суттєво впливає на позиції цілої низки держав – членів, водночас на рівні високо ймовірного припущення її можна віднести до саме до цієї категорії несприятливих для євроінтеграції факторів. На сучасному етапі співвідношення інтегрального впливу несприятливих та сприятливих факторів є не на користь України, що проявляється, зокрема, у тому, що держави – члени ЄС «не зможуть прийняти пропозицію Комісії щодо прискореного «зворотного розширення», яке могло б надати Україні часткове членство у блоці вже у 2027 році» [13]. Попри заяви Єврокомісара з питань розширення Марти Кос, що «блок повинен дивитись на розширення по-новому, адже старий спосіб прийняття країни до ЄС «був призначений для стабільного, заснованого на правилах світу, якого більше не існує» [там само], позиція, наприклад, Німеччини та Франції не передбачає підтримку України щодо набуття нею членства навіть без повного права голосу у зворотному порядку, тобто, вже після, а не до виконання критеріїв членства.

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити такі основні висновки. Застосування такого міжнародно-правового інструменту як Угода між Урядами України та США про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови лише частково сприяло забезпеченню національних інтересів України з огляду на те, що не забезпечило

досягнення стратегічної мети одержання юридично закріплених безпекових гарантій з боку США в обмін на преференційний доступ до природних ресурсів України.

На нинішньому етапі зростає кількість випадків неправомірного застосування правових інструментів геоекономічної політики держав, зокрема, митних протекціоністських заходів. У сукупності вини формують вектор-індикатор, що підтверджує робочу гіпотезу щодо інтенсифікації процесів руйнування міжнародного економічного правопорядку та формування передумов для набуття відповідними глобальними трендами незворотного характеру.

Такі деструктивні процеси зумовлюються не об'єктивними закономірностями циклічного переходу до наступного етапу життєвого циклу глобальної економічної системи, а загостренням протиріч між національними інтересами основних центрів сили, які перейшли для їхнього забезпечення до поєднання застосування не лише міжнародно-правового інструментарію, а й військових засобів. Це означає повернення від домінування геоекономічної парадигми останніх трьох десятиліть, квінтесенція якої полягає у продовженні війн іншими – економічними засобами, до часів геополітики з орієнтацією на захоплення територій та ресурсів інших держав через застосування або загрози застосування військової сили. Це прямо суперечить фундаментальним принципам та імперативним нормам міжнародного права і знаменує перехід до стадії некерованого хаосу у сфері міжнародних відносин, що критично ускладнює охорону і захист національних інтересів Української держави та формування реалістичної моделі забезпечення інтересів як нинішнього, так і прийдешніх поколінь громадян України.

До перспективних векторів подальшого дослідження викликів та перспектив забезпечення національних інтересів України в умовах трансформацій міжнародного правопорядку належить здійснення аналізу щодо загальних засад та особливостей застосування такого інструменту геоекономічної стратегії держав як міжнародні економічні санкції у цілому та щодо держави-агресора зокрема.

Посилання:

1. Kiskalt N., Berger T. What the Raw Materials Agreement between the U.S. and Ukraine Means for European Investors «Mineral Deal» Calls for a Strategic Reassessment of European Raw Material. KPMG Germany. URL: https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2025/11/What%20the%20Raw%20Materials%20Agreement%20between%20the%20U.S.%20and%20Ukraine%20Means%20for%20European%20Investors%20(06-25)_eng.pdf.

2. Kube C., Mitchell A., Williams A., Hayes O. and Egwuonwu N. Trump officials pitch Zelenskyy on U.S. owning 50% of Ukraine's rare earth minerals. NBC News. Feb. 15, 2025. URL: https://www.nbcnews.com/politics/national-security/trump-officials-us-owning-half-ukraine-rare-earth-minerals-rcna192325.

3. Про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови: Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки. Голос України. 2025. № 93.

4. Ржеутська Л. Фонд надії чи пастка інвестицій: що несе угода зі США? DW. 01.05.2025 р. URL: https://www.dw.com/uk/fond-nadii-ci-pastka-investicij-so-nese-ugoda-zi-ssa/a-72407783.

5. On a Strategic Partnership on Raw Materials: Memorandum of Understanding between the European Union and Ukraine. 12.07.2021. URL: https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46300/attachments/1/translations/en/renditions/native.

6. Beznosiuk M. Strategic Autonomy Starts in Ukraine: The EU Must Move Faster on Critical Raw Materials. Globsec. 24.10.2025. URL: https://www.globsec.org/what-we-do/commentaries/strategic-autonomy-starts-ukraine-eu-must-move-faster-critical-raw.

7. Robert D. Blackwill, Jennifer M. Harris. War by Other Means: Geoeconomics and Statecraft. The Belknap Press of Harvard University, 2016, 366 p.

8. Casey, Christopher A.; Elsea, Jennifer K.; Rosen, Liana W. The International Emergency Economic Powers Act: Origins, Evolution, and Use. 09.01.2025. URL: https://www.congress.gov/crs-product/R45618.

9. Regulating Imports with a Reciprocal Tariff to Rectify Trade Practices that Contribute to Large and Persistent Annual United States Goods Trade Deficits. Presidential Actions. April 2, 2025. URL: https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/04/regulating-imports-with-a-reciprocal-tariff-to-rectify-trade-practices-that-contribute-to-large-and-persistent-annual-united-states-goods-trade-deficits/.

10. Supreme Court of the United States Syllabus Learning Resources, Inc., Et Al. v. Trump, President of the United States, Et Al. Certiorari Before Judgment to the United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit No. 24–1287. Argued November 5, 2025. Decided February 20, 2026. URL: https://www.supremecourt.gov/opinions/25pdf/24-1287_4gcj.pdf.

11. Trade Act of 1974. H.R. 10710. 93rd Congress (1973-974). URL: https://www.congress.gov/bill/93rd-congress/house-bill/10710.

12. Angeles F., Fritz J. From IEEPA to Section 122: What Changed on 20 February 2026. Global Trade Alert. URL: https://globaltradealert.org/blog/from-ieepa-to-section-122https://globaltradealert.org/blog/from-ieepa-to-section-122.

13. Країни-члени ЄС не приймуть прискорений вступ України до ЄС та пропозицію щодо «зворотного розширення». Politico. 05.03.2026. URL: https://hromadske.ua/europa/260418-krayiny-chleny-yes-ne-pryymut-pryskorenyy-vstup-ukrayiny-do-yes-ta-propozytsiiu-shchodo-zvorotnoho-rozshyrennia-politico.

Статтю було подано	30.03.2026	The article was submitted
Статтю було доопрацьовано	08.05.2026	The article has been revised
Статтю було прийнято	12.05.2026	The article was accepted